

Պոլսոյն է վերջէն հասնի՝ ինքնաբերական
պիւր բարա կէօրմէնէն ալըմըն օլտը-
ղը հալտէ, զորնը Պոս հաղթէթէ-
րի՝ պաշնըն էյմէտէն տուրմուշ տըր-
Միւշարիւնէրին արգուսը մուծիւնէն
վէ ուսուլ ու գալտէյէ տէ մուվա-
ֆըզ օլմագ իւզրէ, վագաա ալգըն-
լար վուգու պուլմամըն իսէ տէ, ու-
ֆագ պիւր հըլըթը՝ էհալի իշինտէ
պիւրիւտիւքնէ պիւրիւմիւշ տիր։ Զօգ-
լար, սէվիննիւրին տէն մէնտիւրիւնի
սալլամըլլար, շաքալարընը հալա-
տա աթմըլլար, վէ պնի վագըթտա
Բաբա հաղթէթէրի՝ օթուրմուշ օլ-
տուղը թալթտան էհալիյէ օրհնու-
թիւնընը վէրմէյէ տէվամիլէմիւշ տիր։
Պու սուրէթիւն ալայ Սէն-Սագըր-
ման մատուրնա տողու իւրէլիւիւ,
օրատա Բաբա հաղթէթէրի թալա-
թընտան էնէրէք, Սրաւթիւն Սրա-
ցըն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ, խալլի
միւտտիթ տուա իթմիւշ տիր։ Պատէ-
հու ալայ թէքրար թէշքիլ օլունա-
րագ, Ս. Պէտրոսն խորանընա վասըլ
օլմուշ, վէ Բաբա հաղթէթէրի իւսմի
էլպիւնէրին կիլմիւշ վէ պաշնա
չաթալ թագընը գոյմուշ օլտուղու
հալտէ, քիւրիսինտէ օթուրմուշ, վէ
գարտինալար տալի թէնտի էնըլէ-
րին իշլալ իթմիւշ տիր։ Գարտի-
նալ Բաթըլլալ լաթիւնէն մուլթաւար
պիւր նալթգ իրատ իւլէ, Բաբա հաղ-
թէթէրին էվաաֆ ու խասալիւնի
մէտէ ու սէնա իլլէմիւշ տիր։ Մուտա-
խարէն ըհհալիւն պիւրէր պիւրէր միւ-
շարիւնէն հուզուրնա կիտէրէք,
արզը ուպուտիլէթ իթմիւշ տիր։ Եր-
րատա, քիւրիսինտէ մուղանիլէրի «Թու-
էս Բէթըրուս» նաղմէսին օգուտուշար
տըր։

Պու մուսմէլէտէն սօնրա, սարկա-
ւագլար, Գոնֆէսիօն խորանընտ
Գուտտալը շէրիթի թագտիս իթմէք
իւզրէ, Բաբա հաղթէթէրին էլպի-
սէլէրին կիլիստիւրմիւշ տիր։ Գար-
տինալարալիւ՝ գալտի իւլի թարա-
ֆընտալի գօլթուղը իսկէմիւշ տիր։
Իւլի գարտինալ իւլէ թէշքիլթաթ
մէմուլլարը, Բաբա հաղթէթէրին
սարկաւագլըք իտիւ, խորանըն գա-
տէմիւշ տիր։ Իւզրէնտէ տէ վաթի-
գաթըն մուհաֆըլլարը սըրա իլէ
տուրմուշար տըր։ Գուտտալը շէրի-
թի թագտիս էսնասընտ Ս. Պետ-
րոս քիւրիսինտէ մուղանիլէրի ին-
րալ թէշքիւնիւթ իթմիւշ տիր։ Ս.
Հաղթուրուլիւն զէմանընտ Բա-
բա հաղթէթէրի թէնտի քիւրիսինտէ
չըզըպ, Ս. Հաղթուրուլիւն քէնտիսի-
նէ կէօթիւրիւթիւ տիր։ Պատարագ-
տան սօնրա թաւ կիլիմէք ըհսմի
պաշնալլար, մուղանիլէրի՝ «Corona
aurea super caput ejus» տուսընը օ-
գուտըլլարը սըրատա, սարկաւագլա-
րըն էն գըտէմիւշ օլուն գարտ։ Մաք-
քի՝ գաթիլէտէն պիւր եսթըք իւզէ-
րինտէ մէվիւն օլուն Բաբալըք թաւընը
կէօթիւրիւթէրէք, Բաբա հաղթէթէ-
րին պաշնալ գօյմուշ, վէ լաթիւն.
նէ շու սէօղէրի սէօղէմիւշ տիր։ «Իւշ
թաւ իլէ միւզէլէն թագը գալտուլ
իլլէ, վէ պիւրիւշ օլ. քի, սէն, քիւր.
րէի զէմիւնտէ ճիւղանըն Զօպանը, վէ
իլլէ չէպէտ շէրէֆ վէ հիւրմէթէ շա-
էնաթէ պուլունտան Գուրթարընը
հաղթէթի իսանըն վէքիլիւն։»

Բաբա հաղթէթէրի տէ, տեղա
գալթմանընագ, շու ճէվապը վէրմիւշ
տիր։ Բիւթթիտար վէ նուֆուլլարընա

էմիլիւնէթիւրի պուլունտան Ս. Պետ-
րոս վէ Ս. Պօղոս Առաքեալար՝ Էֆի-
միւշ շէնապը Հագգ. նէղտիւնէի-
գիւրիւն շէֆաթըն օլտուրար, Սրա-
Պատէհու միւշարիւնէյհ, աղա
գալթարագ, էհալիյէ արձակոյնը
վէրմիւշ տիր։

Իշպուրէսմիւր պիւրիւն իսթամընա,
օնընը Պոս հաղթէթէրի քիւրի-
նէ օթուրմուշար, գարտինալ
թէքրար ուպուտիլէթ վէ իթմիւշ
ըհսմիւնի իշպալ իթմիւշ տիր։ Մուտ-
ալարէն միւշարիւնէյհ, իւշ թաւընա-
գընը գօյմուշ օլտուղը հալտէ թիւ-
թընա (սէտիւ) չըգտընընտ, պոսէ-
ֆա էհալի՝ զիւտտէ հէհէնա Վիւ-
սէրէթիւն ալգըլլարա պաշնալլար վէ
Բաբա հաղթէթէրի թէպէրիւլա-
թընը վէրէրէք, մուղանընէթիւն օլ-
տուղը կիլի, ալի միւշէմիւշ վէ
մուլթալալ ալայ իլլէ վաթիւֆնա
ալտէթ իլլէմիւշ տիր։

Իշպուր թաւ կիլիւնէք ըհսմի-
տէ քեաֆֆէյի սիւֆէրա, Բուդա-
սըլլատէկեանը իլլէ միւթէհալիւնը
վէ սալիւն հաղը պուլունտընը կիլի,
իթմիւշ տիր։ Իշպալիւն իշպալիւն տէն վէ միւլի-
քի էնէնպիւնտէն տալի չօգլար էլ-
միւշ տիր։ Գիւրիսինտէ եւլընը լա-
վէթիւրիւ գալտուլ օլունալիւթիւր
տիր։ Իթմիւշ հիւթիւթիւ, ինդիսա-
թը մուհաֆաղա իլլէ թէտալիւրիւ ա-
ղմէյի իթմիւշ իլլէմիւշ տիր։

ԹՐԱՊԻԶՈՆ

Ամսոյ 27ին առաւօտեան տիրաձայն,
ծանրաբար և ընդհատ ընդհատ գարնտաւ
զանգակները կը գուռէին ապաքէն երկոս
երանալ Ս. Քահանայապետին մահը։ Տը-
խուր էր օդը և յոյժ արուստ՝ Կարծես՝ կու-
լային երկինքը նորա ամենացաւալի մահը։
Արագեանս էր համառ եւ մեծաշունչ։
Փոքր մատուռը՝ որն որ Զատիկուան նման
գարգաւաւ էր։ Բոլոր լուսաւաճանը ջա-
հերը և սգապատ մոմերուն լոյսերը կը լու-
սաւորէին մատան մէջտեղը գրուած բարձ-
րաւանդակ փառաւոր մահաբեմը՝ որոյ վը-
րայ զետեղուած էին Քահանայապետական
սուրբ գաւազանը և ոսկեփայլ թագն ու
Աւետարանը՝ լուսազարդուած անթիւ կե-
րտներէ ու մոմերէ։ Սուրբ և անմահ
հանդիսաւոր Պատարագը մատուցանողն
էր Եպիսկոպոսական փոխանորդ՝ Գեղ. Ս.
Ղազարոսիւն Յովհաննէս Մ. Վ. Ե. որն որ
գեղեցիկ դաժմանական մը խօսեցաւ՝
գրուածով ողբացեալ Երանաշնորհ Ս.
Քահանայապետին ամենախախտիւնի ձիւ-
քերը և եզական յատկութիւնները, իր
վարկն ու հաւաւարամիտ Տէրութիւններէ։
Արգարեւ շատ շքեղ և հանդիսաւոր
եղաւ այս տիւրը հանդէսը և մանաւանդ
Հոգեհանգստեան արարողութիւնը, ու-
րոյ ներկայ գտնուեցաւ ամբողջ կղերը,
Միթիւրիւնացի Յարգ. վարդապետներով
լուսավառ մոմ ի ձեռին։ Նոյն միջոցին
իսկ մատան տիւրալի զանգակները կը
գուռէին վերստին Ս. Քահանայապետին
արտաճմիկ մահը։ Տակաւին տիւրէ օդն
և համակ տրտմազգեաց, և երկինք իսկ
արտասուաթոր։

ՄԻՐՏԻՉ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ

Տրապիզոն, 28 Յուլիս 1903
Միւրտիւ Էֆ. Ռաֆայէլեան թարա-
ֆընտան ալտըրմըլ տիկէր պիւր մէքթուպ-
տա օգուտընա կէօրէ, միւթէվէֆու օն
իւլիւնիւն։ Լէօն բաբանըն իսթիւսալթը
րուհը իլլին Լաթիւն քիւրիսինտէ տալի
թըրալ արին րուհանի օլունուպ, պունտա,
վալի Վիլայէթ Րէշատ պէն հաղթէթէրի-
նէ վէքեալէթէն մուղան պէն իլլէ թէրմէ-
ման էֆ., վէ պիւրիւթէն գօնսօլալար իլլէ
զանգէլէրէրի վէ թէրմէմանլարը, Տիւրու-
նը ումուլի նաղըրընա սատա. Եւպանս-

եան Գրիգոր էֆ. իլլէ Րէֆիկիս պիւրիւթ
մէմուրլարը վէ սալիւր միւթէվէֆու, վէ
միւթէթիւրիւթն Մերիսաա վէքիւր Գեղ. Ս.
Ղազարոսեան Յովհ. Մ. Վ. իլլէ տիկէր
րէհալիւն, վէ վէնէտիկ վէ վիւննա Միւթ-
թարեան րահիւլէրի վէ խընձախընձ է-
հալի հաղը պուլունտուշար տըր։

Քիւրիսինտէ միւթէվէֆու սուրէթտէ
թէքիւն վէ թէքիւր իտիւրի, օրթատա
միւթէվէֆ պիւր գալթաֆալք եաթըմը, վէ
քիւրիսինտէ գարուսընա հալլիսինտէ պազը
տէվէթիւրին պարագլարը չէքիւր տիր։
Ինչոք օլունան Գուտտալը շէրիթիւն արաւըն-
տա պիւր լաթիւն րահիւլ թարաֆընտան միւ-
թսիւր պիւր մէրիւթ իրատ օլունալար, միւ-
թէվէֆու միւշարիւնէյին էվաաֆը ճէմիւթիւ
կատ ու սէնա գըլըմըն տըր։ Ս. Պատա-
րագըն իսթիւսմընտա, միւթսիւր պիւր թարգ-
տա րահիւթ տուալարը օգուտուշար տըր։
Պատէհու հուզարը քիւրպա՝ հիւթէթիւր-
Մեծաւոր Վ. ին նէղտիւն կիտէրէք, ըհսմը
թաւալիւթի իշպալ իլլէմիւշ տիր։

Օ կիւն իւքեաֆֆէյի գօնսօլալթընը եա-
րալի եաա ու մաթէմ պարագլալթընը եա-
րը չէքիւր տիր։

ՔԻԼԻՍ

Ի Քիւրիս հիւսաւուրց Կաթողիկէ հասա-
րակութեան մը գոյութիւնն ամենուն ծա-
նօթ և անուորանալի է, սակայն և այնպէս
պատճառն ոչ ոք կարէ յայտնել ու բա-
ցատրել բայց եթէ Նախախնամութեան ան-
քննելի և անձառելի գործն ինիւ ժամա-
նակէ անտի ոգւով մարած ու թմրած գըր-
եայ թէ անտարբերութեամբ յետադիմու-
թեան փարած սոյն հասարակութեան ներ-
կայանալով, ոչ մասնաւորապէս այցելու-
թեամբ՝ այլ պատահմամբ շատ ցաւած էի
Իսկ ասկէ մի քանի եօթնեակներ առաջ,
ակամայ այդ տեղ դարձեալ գտնուեցայ։
Սակայն այս անգամ հասարակութեան վի-
ճակը բոլորովին փոխուած գտայ։ Կիրակի
առաւօտ մը դէպ ի Ս. Եկեղեցի ուղեւոր-
եաւ։ Ս. Պատարագը իւր հոգեւորական
մը. տեղ չկար նստելու գրեթէ վերնա-
տունը լեցուն էր բազմաթիւ կիներով։

Տաճարէն ներս մտած ատենա, քարո-
զիւն կը կրկնէր «ուսանիւթիւնն ունայ-
նութիւնն» մեծ իմաստոյն խօսքն։ Թէեւ
մարդկային հետաքրքրութիւնը զիս ստի-
պեց հասնիւլու. նորեկ քարոզիլ քահա-
նային ով ըլլալը, բայց նայեցայ որ
լուսութեան և յարգութեան դէմ իսկ գոր-
ծելով յանդգնէի մէկուն հարցում մը ը-
նելու։ Վստահ էի որ անպատասխանի պիտի
մնայի։ Կամայ տկամայ լուցիլ. թէպէտ եւ
քարոզն կէս եղած էր, սակայն պատկա-
ռելի քարոզչին երբեմնի բաժանանց վեր-
ջեր «ուսանիւթիւնն» ով հանգուցեցն՝ հաս-
կըցուց թէ բաբանն «ուսանիւթիւնն»
սկսուած է։ Վերջապանութիւնէ յառաջ
ճարտար քարոզչին ինչոք օրերու զանցա-
ռութիւնն, և Կիրակիներու պղծումն ման-
րակիլիս բացատրութեամբ հաստատեց,
առանց օրինաւոր պատճառի անօրինմամբ
մեծ մեղք է ասելով։ Յայտ ժողովուրդը
գրեթէ բոլորովին անտարբերացած էր.
լիայոյս եմ թէ պիտի բարեշինուի. վեր-
ջապէս վերջապանն բնաբանին հանգուցե-
լով՝ ջերմ մաղթանքներով օրհնեց զհաւա-
տացեալսն և կնքեց քարոզչի։ Այդ պա-
հուն փափաքանացս հասայ տեղեկանալով
թէ սոյն հոգեւոր քարոզն արտասանողը
Ամեն. և Գերեւջ. Հ. Տիրոջ վարդեալ
և Ար. Վիճակաւորնէս Օգոստինոս Արք-
եպիսկոպոսէ յօժտեալ՝ նորընտիր Առաջ.
Քիւրիս Գեղ. Ս. Յովհաննէս Վ. Գարան-
Քիւրիսն է։

Յետ Ս. Պատարագի դաւթի մէջ արք
և կանայք ամենուն երեսը ուրախութեան
ժպիտն սքողած՝ իրարու ալանջէլ փախուց
մը կը լուրէր թէ՝ փառք Աստուծոյ,
որ զմեզ չէ մոռցած, մարդասէրն Քրիս-
տոս երկայն կեանք և երջանիկ օրեր
պարգեւէ մեր ամենասիրելի Գերեւջ. Հ.

Տիրոջ և Ար. Վիճակաւորնէս՝ որ հանե-
ցան զմեզ ուրախացնել։ Երբ Առաջնորդ
Հայրը Առաջնորդարան կ'երթար, ժողո-
ւորեան հոծ բազմութիւնն առ նորին Սըր-
բուրիւնն փութալով և բազմութիւնէ զի-
րար հրմշտկելով ջերմ աջահամարներ կը
դրօշմէին սուրբ աջացն. և ինքն ալ լիք
բերնով, և զեղուն սրտիւ «Աստուծո՛ւ օրհ-
նէ»ներն կը տեղացնէր իւրաքանչիւրին
վրայ առանձին առանձին. ճամբայ գըտ-
նելով եւ ալ ներս մտայ։ Գեղ. Գարան-
Քիւրիսն Հայրը չըլապատած էին աւագա-
նիք ի մէջ այլոց վարչ. ժող. անդամք
Յովհ. Էֆ. Միքայիլեան, Յովհ. Էֆ. Բաւուդ-
եան, և ի մեծանեծաց մերայնոց Սերովբ-
եան, Սեւիմեան, Անթմեան ևն էֆ. ներն.
Առաջնորդ Հայրը իր ազդեցիկ խրատներն
ուղղելով՝ մասնաւորապէս շեշտեց առ Ս.
Եկեղեցի քրիստոնէական, և առ մեծահը-
զօր Օսմ. Տէրութեան հաւատարմութեան
պարտաւորութիւնին, և սոցա մէջ ասե-
նախորդ քանդակութիւնն մեծ մեղք է,
ասելով։ Աստ կը պարտաւորուի թարգ-
ման կանգնել ի դիմաց Կաթողիկէ հասա-
րակութեան Քիւրիս հրապարակական ե-
րախարհը ու շնորհակալութիւնն յայտ-
նել առ ոսոս Ս. Գարնոյց Ամեն. և Գերեւջ.
Հ. Տեառն մերոյ և Ար. Արքեպիսկոպոս
մե-
րոյ. և յետ սորա Գեղ. Առաջնորդն մեր
յոանկայս ջերմ մաղթանքներ կատարեց
վասն արեւշատութեան փառապանքի ինք-
նակալին մերոյ ամենասիրելի Օգոստինոս
Կայսեր Սուրբան Համիտ Բ. Խանի, և
ներկայք հաւատարմական ձայնիւ երկոս
«Փատրիարք չօգ եալա» գոչեցին. նոյն-
պէս Ամեն. Գերեւջ. Պօղոս Պետրոս ԺԱ.
Կ. Պատրիարք իմանուէլեան Ս. Հօր ան-
գին կենաց, և մեր գորովագութ Ար. Ս.
Օգոստինոս Արք. Սայեգեանի բարօրու-
թեան աղօթելով և ի բազմաց անտի ցան-
կացեալ պահպանիւնն ապրով յետ «Օրհնեալ
Տէր մերոյ ի մի բերան ձայնիւ երգելով
զՏէրուական աղօթքն, ներկայք ցրուե-
ցան մեծաւ գոհունակութեամբ։

Կ. ԱՆՅՈՐԴ ՄԸ

ԴԵՐԸ, 20 ՍԵՒՆ 1903

ԻՍԹԱՐ ՎԷ ԹԷԱԶԶԻՐ

Օն իւլիւնիւն Լէօն բաբանըն վէֆա-
թը վէ օնընը Պոս բաբա հաղթէթէրին
ինթիսալը միւնասիպէթիլէ եաղընա մա-
լիւթալ վէ սալիւր տիկէր մէգալէրէթ թէր-
միւն զաղէթամըղտա տէրծ իտիւրիւնի ճի-
նէթէլ, պազը զէվաթ թարաֆընտան տէրծ
օլունալար իւզրէ կէօնտէրիւր օլուն մէ-
գալթը սայրիւնիւն պիւրիւթուր թէշքիւր-
րէ ուղղաւարտան տուալը պէնալը
էօզը, վէ հէր հալտէ պիւր իթի հաֆթա
սօնրա մէգալէրէրին իշպու իտէնէլիւրիւ
իսթար իլլէրիւ։

ԻՍԹԱՐԸՆԻՍ ՍՈՒՋԱԲԵՍԷԽ

Գաբալը պիւր սանտըք իշինտէ
կիւյա միւթօնլար մէվճուտ օլտուղընը
պէտեան իտէրէք, պունտու ալընմանը-
նա տալիւր եաթըմըն օլուն վաթիլէթ-
նամէնիւն զէմանը ինքնալար տէկին
պիւր թագըմ տատէտիւնը տօլանտը-
րարագ, ճէսիմ բարալարընը ալմըն,
վէ տօլանտընը զըլըլարը մէյտանա
չըզ մասը իւզըրինէ փրանաւտան սա-
լուշմուշ, վէ թէպալալթ վէ թէ-
հարիւթալը շէտիտէ սայէթիւնտէ
իսրանիատա եաթալըն էլէ վէքմիւշ
պուլունտան մահուտ Իւմպէր ֆալիւ-
եալու էֆարալընը մուհաթէմիւթիւն-
խալլի զէմանտան պէրիւ սաղալթըն-
լըլա պէքընտիկի հալտէ, նիհայէթ
չըզան ճոււմ իրթէսի կիւնիւ Բարի-
զին ձիւնայէթ մահաթէմիւթիւնտէ իշպու
մուհիմ տալանըն ըուլէթիւնէ պաշ-
լանմըն տըր։

գընտա տօգ/ծօրա պազը շէյլէր սօրմազ
տա իտի: Ֆազա/ծ լիսանընըն աչրգլրղր

(Տեվանի)